

Medierea, un mijloc modern și rapid de soluționare a conflictelor civile și litigiilor comerciale

interviu cu GEORGE VODISLAV, directorul general al Camerei de Comerț și industrie a Municipiului București

Care este misiunea Centrului de Mediere al Camerei de Comerț și industrie a Municipiului București și cum funcționează el?

Dreptul românesc, asemenea celui european, recunoaște recursul la metoda medierii ca o alternativă la soluționarea pe cale judecatorească a conflictelor civile și litigiilor comerciale. Temeiul juridic care s-a aflat la baza înființării centrului de mediere al Camerei de Comerț București a fost, de altfel, legea nr. 192 din 2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator.

În ce caz medierea este obligatorie? Se poate recurge la mediere și în materie penală, civilă sau comercială?

În dreptul penal, medierea se aplică în cauzele privind infracțiuni pentru care retragerea plângerii prealabile sau împăcarea părților înlătură răspunderea penală, fără să existe însă o obligație a părților de a accepta această procedură. La mediere se poate apela atât înainte, cât și după începerea procesului penal. Mediatorul, ca terț impartial, neutru și independent ajută partile care se află într-un conflict să ajungă la o soluție acceptabilă pentru ele. Statistica Parchetului general referitoare la numărul cazurilor soluționate prin mediere în anul 2017 constată o creștere de 11 procente a numărului de acorduri de mediere, respectiv o creștere de 20 de procente a numărului cauzelor soluționate prin clasare ca urmare a acordurilor de mediere. Apoi, părțile sunt obligate să dovedească participarea la ședința de informare cu privire la avantajele medierii în alte cauze de drept civil, care privesc de exemplu domeniul protecției consumatorilor, dreptului familiei, litigiile privind posesia, grănițuirea, strămutarea de hotare, precum și orice alte litigii care privesc raporturile de vecinătate, domeniului răspunderii profesionale, respectiv cauzele de malpraxis, litigiile de muncă și litigiile civile cu o valoare sub 50.000 de lei. Medierea a devenit o procedură încurajată și, în unele cazuri, chiar obligatorie pentru anumite categorii de contracte de achiziții publice – prin Hotărârea de guvern nr. 1/2018 pentru aprobarea condițiilor generale și specifice pentru anumite categorii de contracte de achiziție aferente obiectivelor de investiții finanțate din fonduri publice, se recunoaște medierea ca fiind principala modalitate de soluționare a disputelor apărute în domeniul menționat anterior, mediatorii devenind, astfel, principalii actori în ceea ce privește procedura de soluționare a disputelor din domeniul negocierii, încheierii și executării contractelor de achiziții din fonduri publice. În materie comercială medierea este foarte răspândită, domeniile de aplicabilitate fiind numeroase, dar cu o incidență mai mare în zona de retail (conflicte intra și inter companie, relații partenoriale, interpretare contractuală ș.a.), asigurări, credite. În multe cazuri, părțile introduc o așa-numită „clauza de mediere” în contractele lor, prin care stipulează că în caz de conflict vor apela în primă instanță la instituția medierii.

Cum ajung părțile să aleagă un mediator și ce cum intervine acesta în rezolvarea conflictelor?

Alegerea mediatorului ține de liberul arbitru. Odată ales mediatorul din lista pusă la dispoziție de centrul nostru, acesta va interveni, așa cum am arătat, fie înainte de declanșarea unei proceduri judiciare, fie chiar pe parcursul judecății. Dacă părțile convin să aleagă procedura medierii, mediatorul ales lansează procedura, de un formalism redus și mult mai puțin strictă decât în fața instanței de judecată, pe parcursul căreia va interveni pentru a facilita dialogul între părți și pentru a constata la final acordul intervenit între acestea. Acordul de mediere poate fi încheiat în forma scrisă, dar și sub formă de înțelegere verbală a părților, autentificarea la notar sau încuviințarea instanței fiind opțională dacă legea nu prevede altfel. Există însă și cazuri în care acordul de mediere trebuie autentificat de notar sau încuviințat de instanță pentru a produce efecte legale. Acordul de mediere autentificat de notar public sau încuviințat de instanță devine titlu executoriu și poate fi pus în executare silită. În faza judiciară, procesele în instanțe se suspendă, la cererea părților, pe durata procedurii de mediere. Dacă părțile nu ajung la un acord de mediere, cererea de repunere pe rol a procesului este scutită de plata taxei judiciare de timbru.

Ce alte beneficii sunt asociate medierii în afara costurilor reduse comparativ cu cele ce decurg din parcurgerea unei judecăți clasice în instanță ?

Poate mai important decât beneficiul pecuniar este rapiditatea soluționării conflictului sau unui litigiului comercial, de exemplu, pentru că știm cu toții că timpul costă bani. În multe cazuri un acord poate evita aplicarea unor sancțiuni economice, cum ar fi pierderea cotei de piață sau a imaginii unei companii. Apoi, un avantaj al medierii este confidențialitatea derulării procedurii. Să ne gândim cât de gravă este pierderea imaginii unei firme în cazul unei litigii care ajunge să fie prezentat în mass media și exploatat de concurență. Medierea are efecte benefice inclusiv în procedurile de insolvență sau de executare silită. În acest din urmă caz, acordul de mediere poate schimba obiectul executării, când nu există bunuri sau este imposibilă valorificarea.

Unde vă găsiți cei care vor să apeleze la Centrul de mediere al CCI București?

Centrul de Mediere se află în palatul Camerei de Comerț a Municipiului București. Toate datele noastre de contact sunt disponibile pe pagina de internet a camerei www.ccib.ro, unde sunt afișate și tarifele practicate.